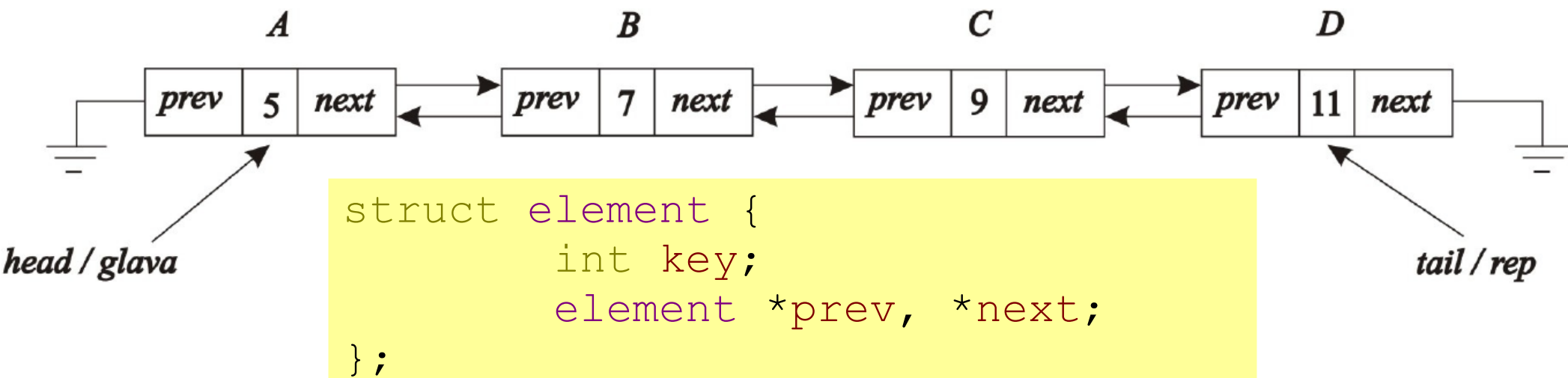

Dvojno povezan seznam

- Sklad oz. vrsta zahteva vnaprej določeno velikost polja.
- Seznam nam omogoča dinamično velikost (kolikor rabimo).
- Seznam je bolj primeren, če nimamo ocene o okvirni količini podatkov.
 - Večino časa potrebujemo prostora za 10 podatkov, včasih pa za 10^6 .
 - Pri statičnih podatkovnih strukturah je večina prostora neizkoriščenega.
- Primeren je tudi, če nove podatke vstavljamo na poljubno mesto.

Dvojno povezan seznam

- Vsak element vsebuje:
 - vrednost (key),
 - kazalca na prejšnji in naslednji element.
- Elementi so med seboj dvosmerno povezani, kar omogoča hitrejša iskanje v obe smeri.
- *Obstaja tudi enojno povezan seznam (brez kazalca na prejšnji element).*
- Element predstavimo s strukturo (C/C++).


```
struct element {
    int key;
    element *prev, *next;
};
```

```
element *A=new element();
A->key=5;
A->prev=NULL;
```

```
element *B=new element();
B->key=7;
A->next=B;
B->prev=A;
```

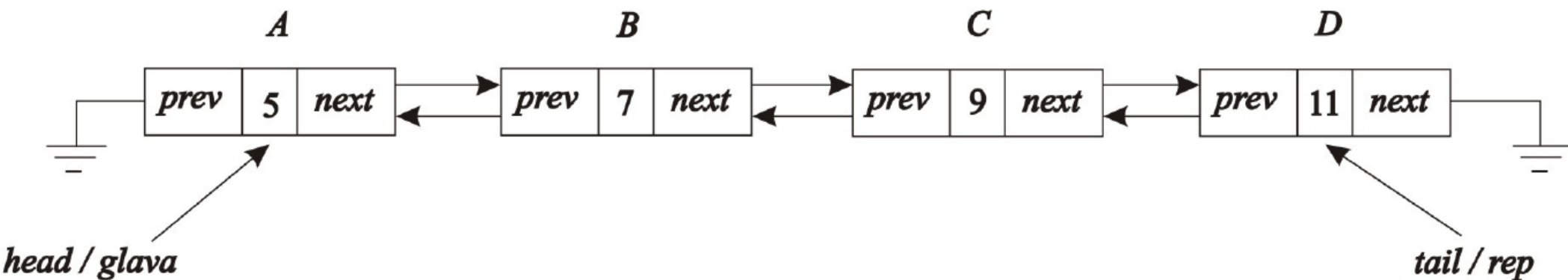
```
element *C=new element();
C->key=9;
B->next=C;
C->prev=B;
```

```
element *D=new element();
D->key=11;
C->next=D;
D->prev=C;
D->next=NULL;
```

```
element *glava=A;
element *rep=D;
```

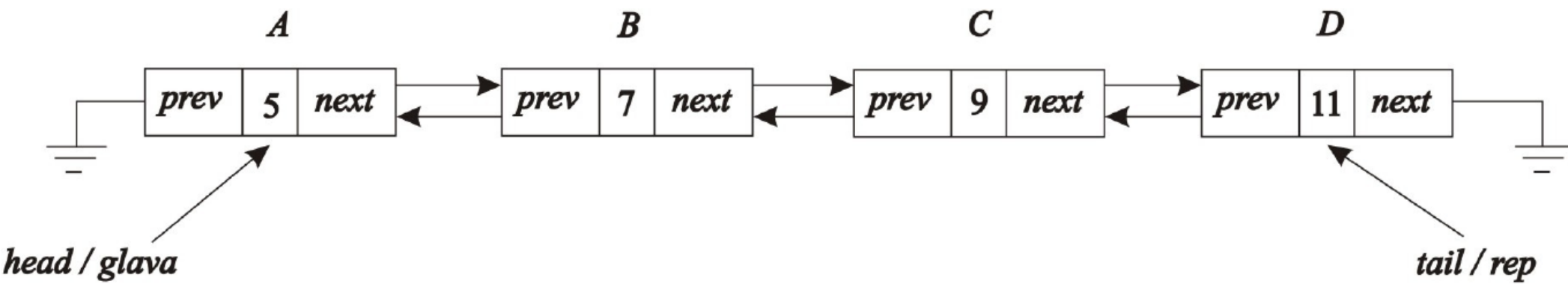
```
delete A;
delete B;
delete C;
delete D;
```

Preveri kodo v razhroščevalniku!

Dvojno povezan seznam

- Prvi element nima predhodnika: glava (prev=NULL)
- Zadnji element nima naslednika: rep (next=NULL)
- Seznam je prazen, če sta glava in rep NULL
- Ponavadi sta glava in rep vstopna točka v seznam

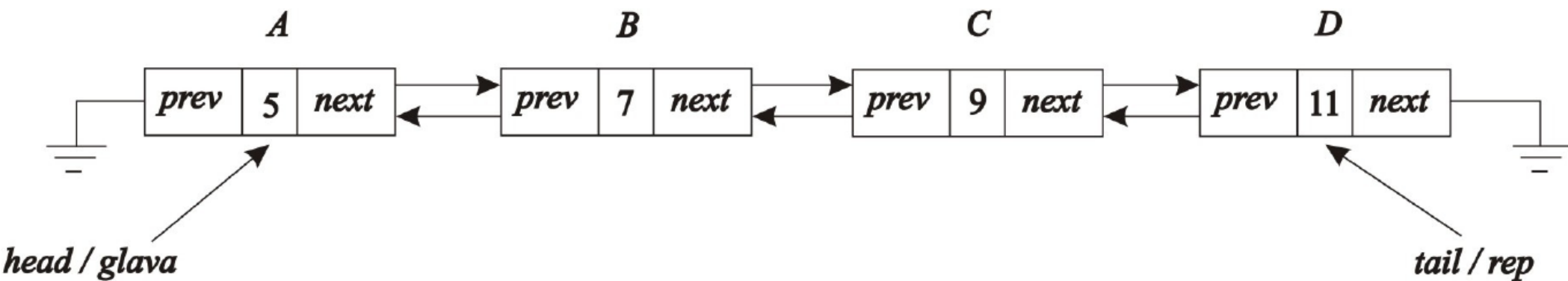
Operacije

- Iskanje
- Vstavljanje
 - v glavo
 - za določenim elementom
- Brisanje
- Izpis
 - od glave proti repu
 - od repa proti glavi

Iskanje

- Pomikanje od glave proti repu
 - Uporaba začasnega kazalca *current*

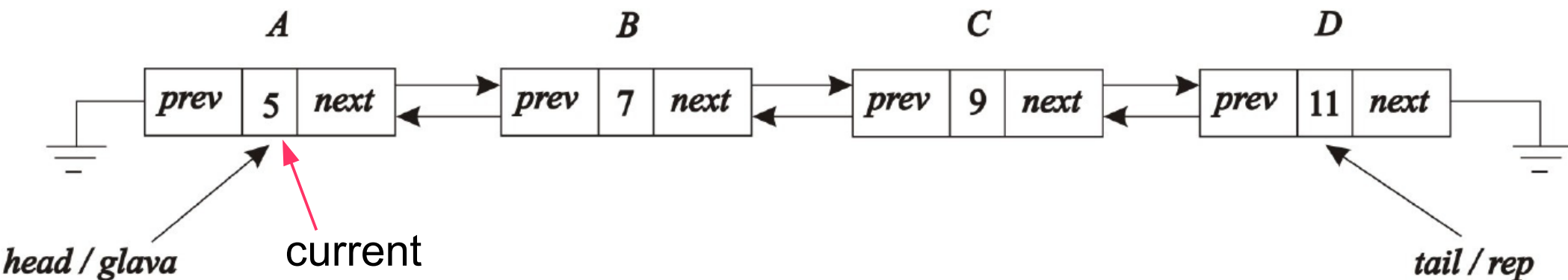
```
function NAJDI(head, key)
begin
  current := head;
  while current <> NIL and current.key <> key do
    current := current.next;
  end
  return current;
end
```


Iskanje

- Pomikanje od glave proti repu
 - Uporaba začasnega kazalca current

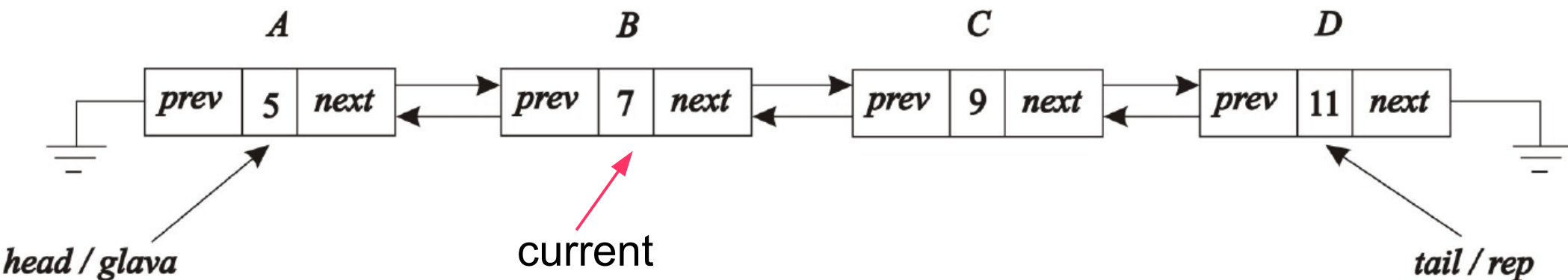
```
function NAJDI(head, key)
begin
  current := head;
  while current <> NIL and current.key <> key do
    current := current.next;
  end
  return current;
end
```


Iskanje

- Pomikanje od glave proti repu
 - Uporaba začasnega kazalca current

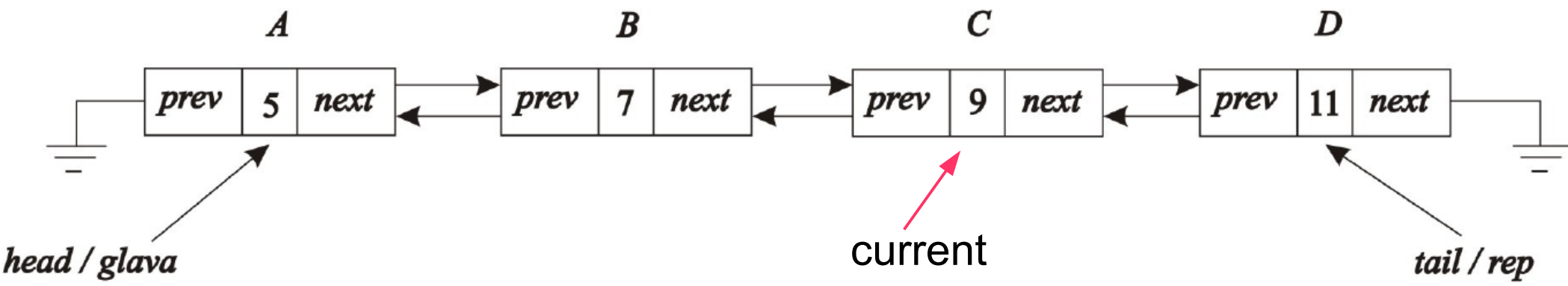
```
function NAJDI(head, key)
begin
  current := head;
  while current <> NIL and current.key <> key do
    current := current.next;
  end
  return current;
end
```


Iskanje

- Pomikanje od glave proti repu
 - Uporaba začasnega kazalca current

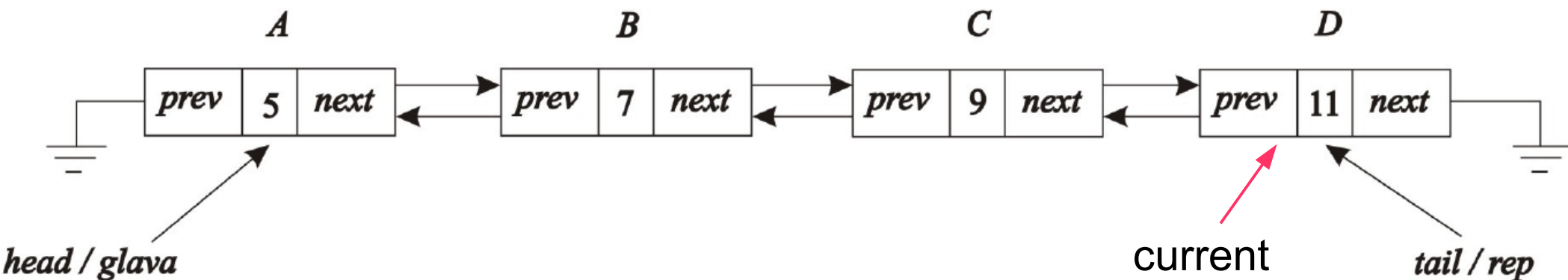
```
function NAJDI(head, key)
begin
  current := head;
  while current <> NIL and current.key <> key do
    current := current.next;
  end
  return current;
end
```


Iskanje

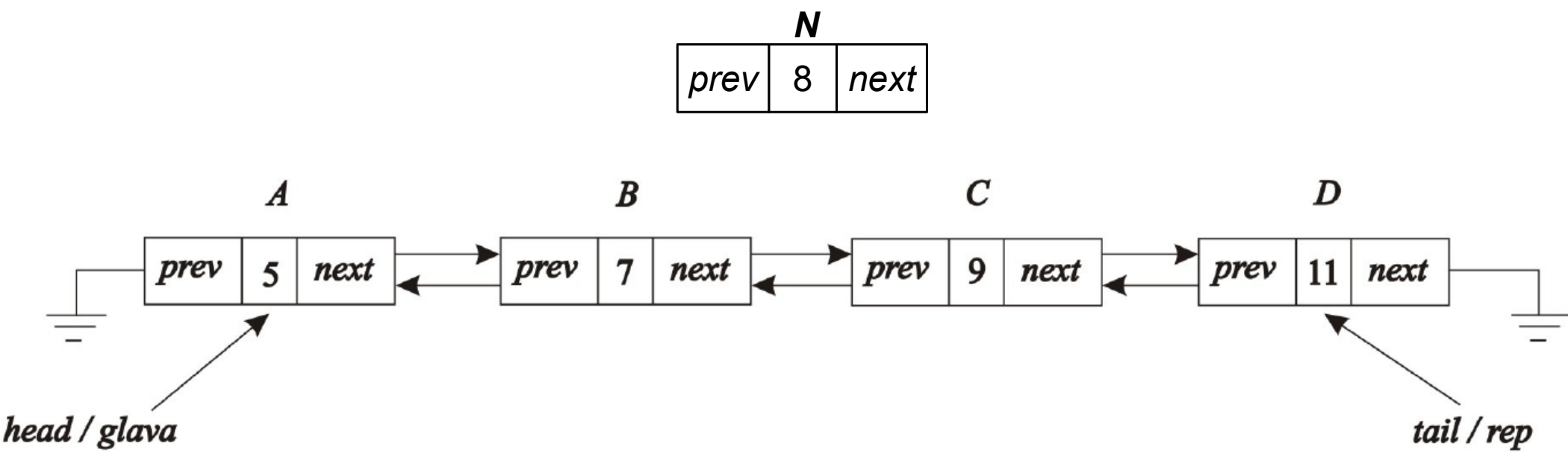
- Pomikanje od glave proti repu
 - Uporaba začasnega kazalca current

```
function NAJDI(head, key)
begin
  current := head;
  while current <> NIL and current.key <> key do
    current := current.next;
  end
  return current;
end
```


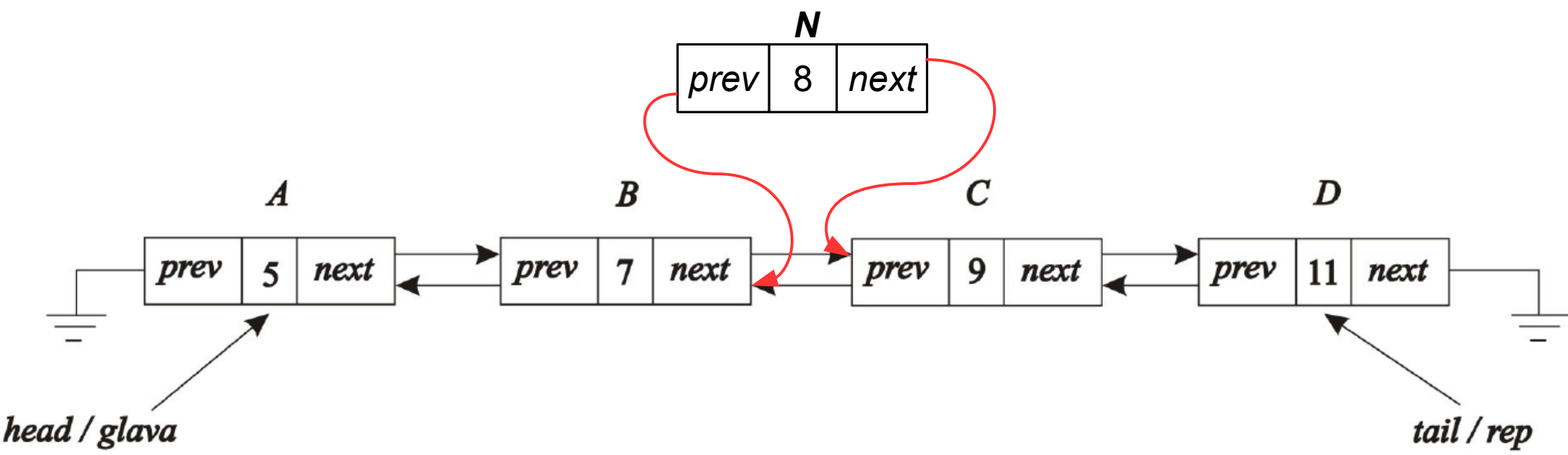
Vstavljanje za elementom

- Želimo vstaviti element **N** za elementom **B**

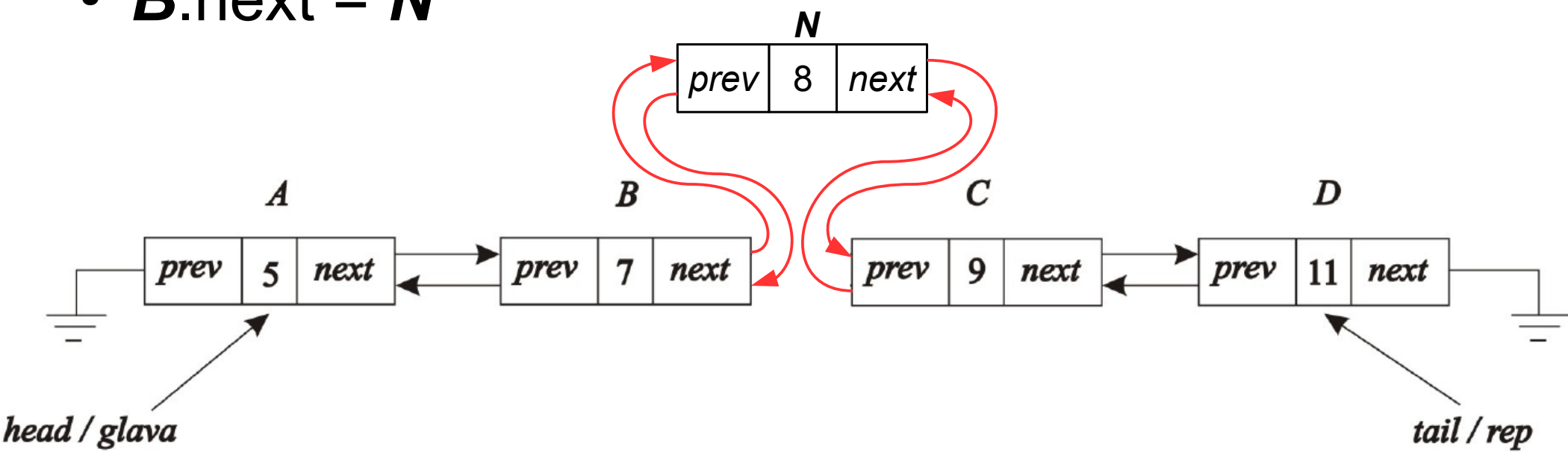
Vstavljanje za elementom

- Želimo vstaviti element **N** za elementom **B**
- Povežemo kazalce:
 - **N**.prev na **B**
 - **N**.next = **C** (**B**.next)

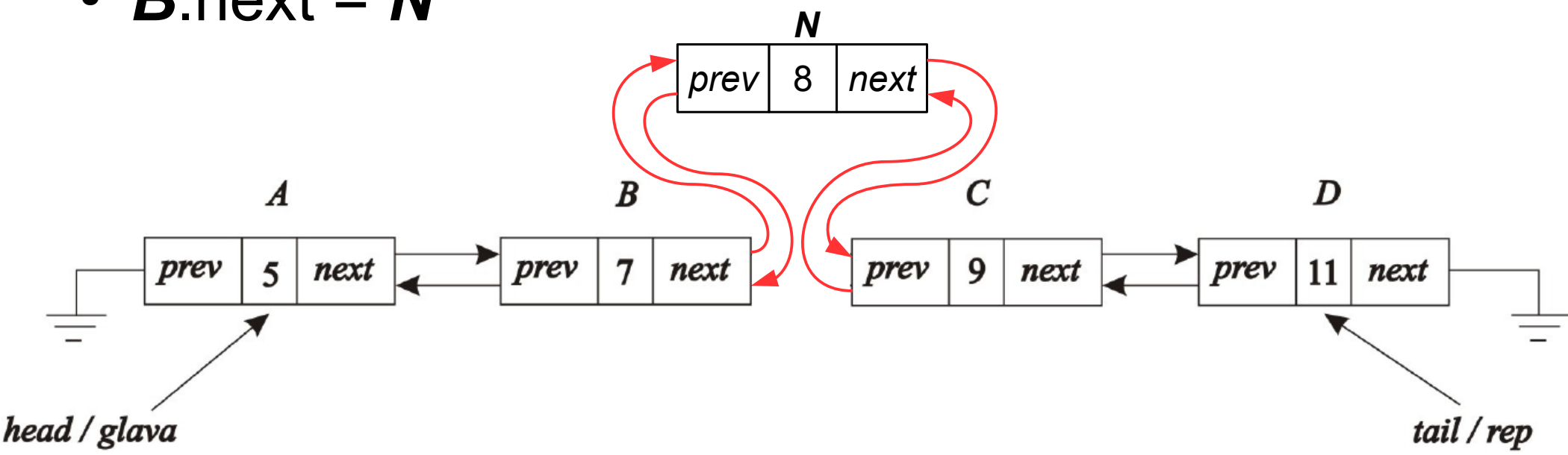
Vstavljanje za elementom

- Želimo vstaviti element **N** za elementom **B**
- Povežemo kazalce:
 - **N**.prev na **B**
 - **N**.next = **C** (**B**.next)
 - **C**.prev (**B**.next.prev) = **N**
 - **B**.next = **N**

Vstavljanje za elementom

- Želimo vstaviti element **N** za elementom **B**
- Povežemo kazalce:
- **N**.prev na **B**
- **N**.next = **C** (**B**.next)
- **C**.prev (**B**.next.prev) = **N** ← Kaj če vstavljamo za **D**?
rep = **N**
- **B**.next = **N**

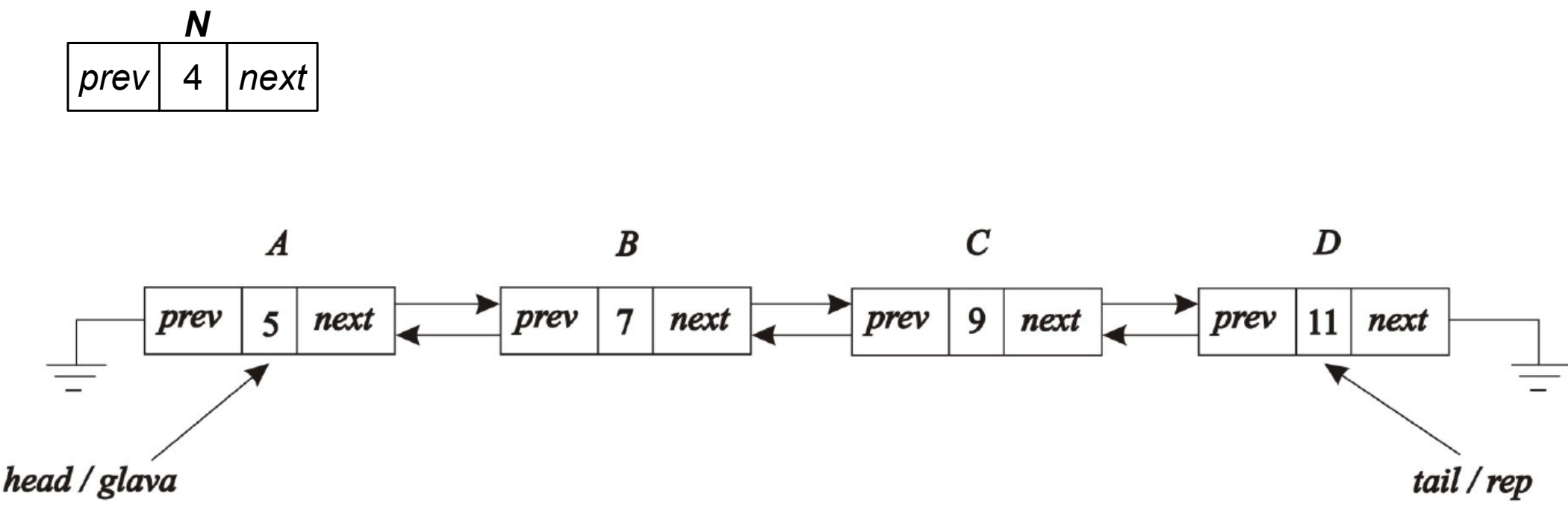

Vstavljanje za elementom

```
procedure VSTAVI_ZA(elem, new_el)
begin
    new_el.prev := elem;
    new_el.next := elem.next;
    elem.next := new_el;
    if new_el.next <> NIL then
        new_el.next.prev := new_el;
    else
        tail := new_el;
    end
```

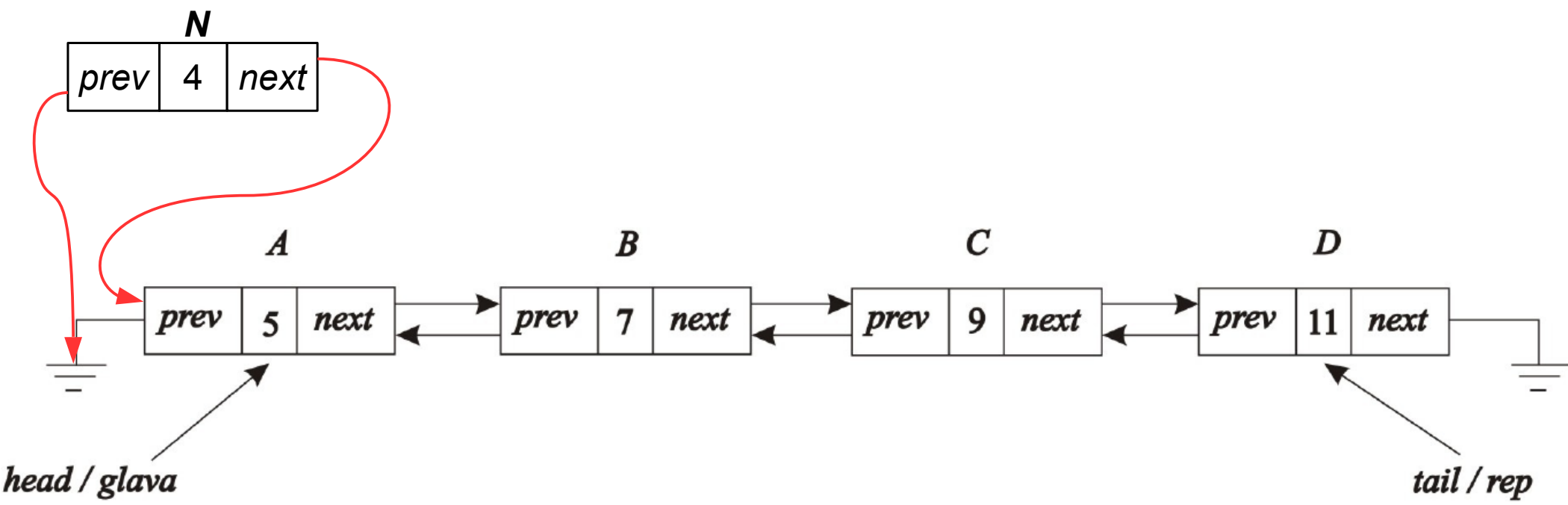
Vstavljanje v glavo

- Želimo vstaviti element **N** v glavo (pred elementom **A**)

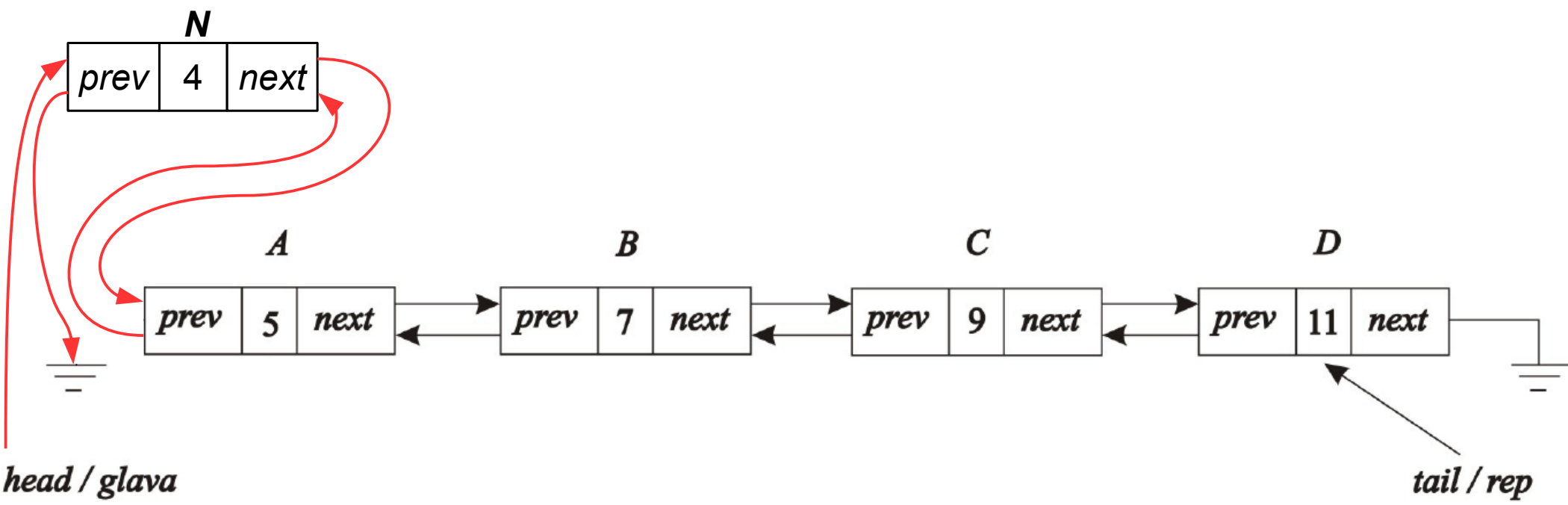
Vstavljanje v glavo

- Želimo vstaviti element **N** v glavo (pred elementom **A**)
- Povežemo kazalce:
 - **N.next = A**, **N.prev = NIL**

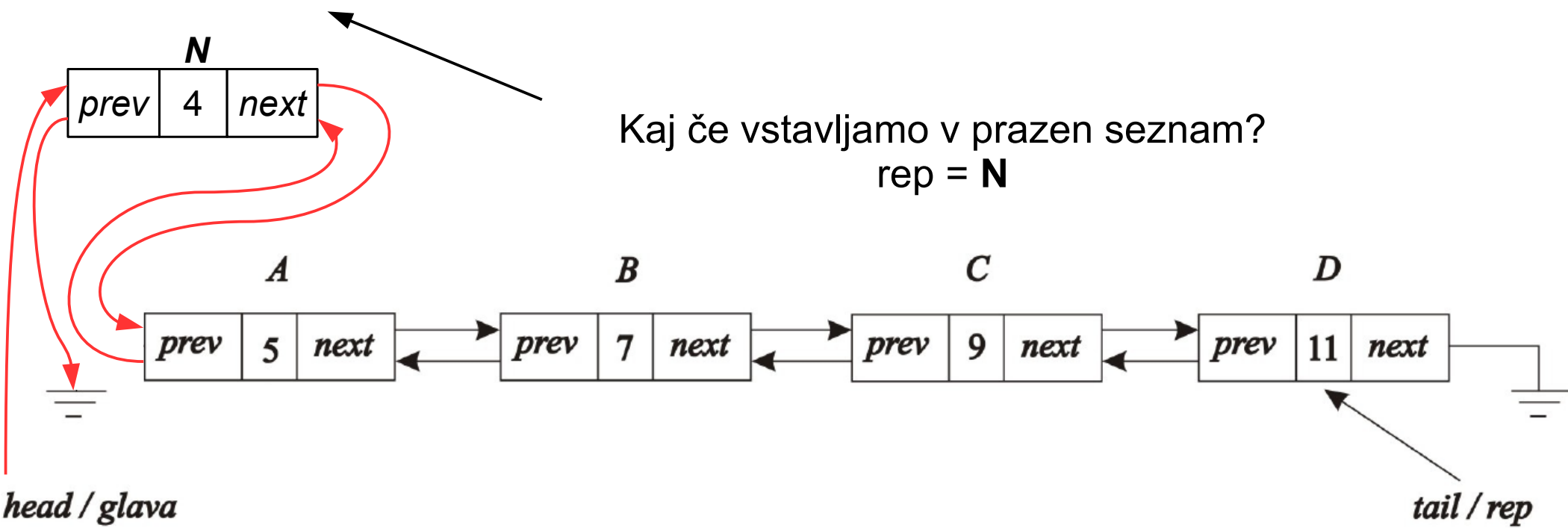
Vstavljanje v glavo

- Želimo vstaviti element **N** v glavo (pred elementom **A**)
- Povežemo kazalce:
 - **N.next** = **A** (glava), **N.prev** = NIL
 - **A** (glava).prev = **N**, glava = **N**

Vstavljanje v glavo

- Želimo vstaviti element **N** v glavo (pred elementom **A**)
- Povežemo kazalce:
 - **N.next** = **A** (glava), **N.prev** = NIL
 - **A** (glava).prev = **N**, glava = **N**

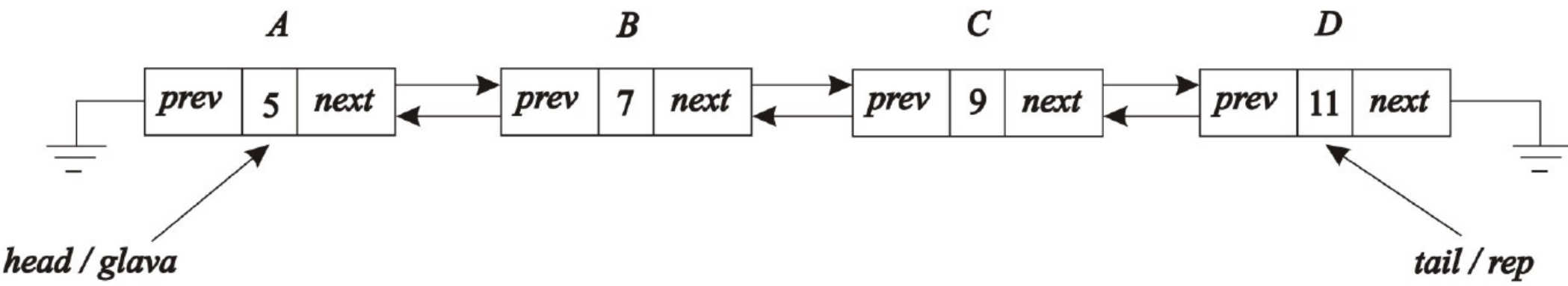
Vstavljanje v glavo

```
procedure VSTAVI_V_GLAVO(head, new_el)
begin
    new_el.next := head;
    new_el.prev := NIL;
    if head<>NIL then
        head.prev := new_el;
    else
        tail := new_el;

    head := new_el
end
```

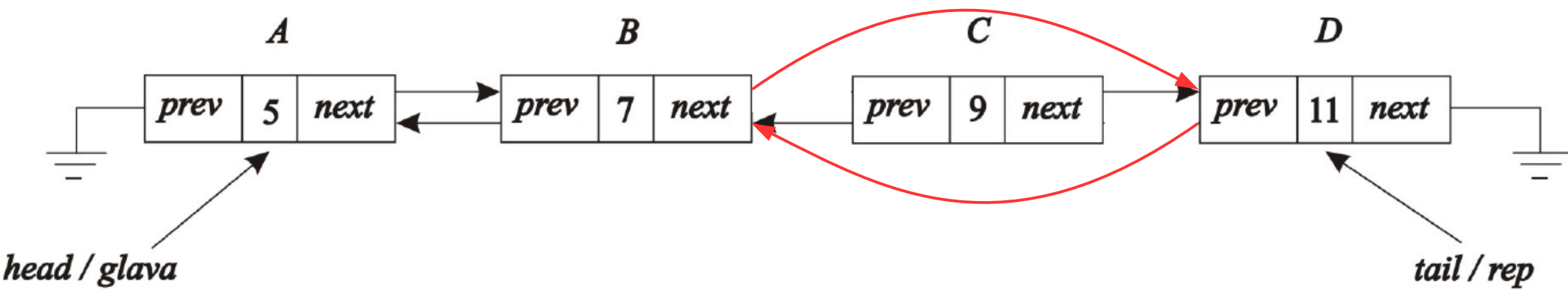
Brisanje elementa

- Želimo izbrisati **C**

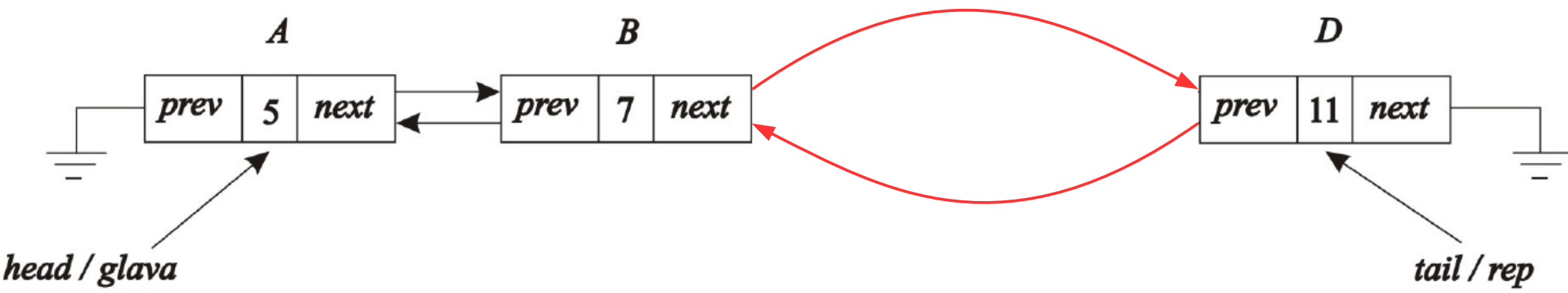
Brisanje elementa

- Želimo izbrisati **C**
- Prevežemo kazalce mimo **C**
 - **B.next** (**C.prev.next**) = **D**
 - **D.prev** (**C.next.prev**) = **B**

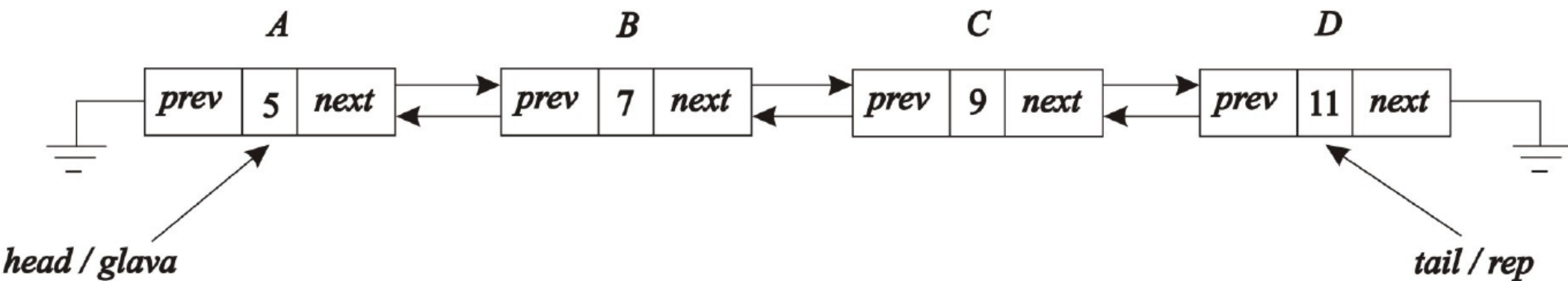
Brisanje elementa

- Želimo izbrisati **C**
- Prevežemo kazalce mimo **C**
 - $B.next (C.prev.next) = D$
 - $D.prev (C.next.prev) = B$
- Odstranimo **C** (sprostimo pomnilnik)

Brisanje elementa

- Kaj če:
 - Brišemo edini element?
 - glava = rep = NIL
 - Brišemo glavo (**A**)
 - glava = **A**.next
 - **A**.prev.next ne spreminjamo
 - Brišemo rep (**D**)
 - rep = **D**.prev
 - **D**.next.prev ne spreminjamo

Brisanje elementa

```
procedure BRISJI(head, elem)
begin
  if elem.prev=NIL and elem.next=NIL then
    begin
      head:=NIL;
      tail:=NIL;
    } brišemo edini element
  end
else
  begin
    if elem.prev<>NIL then
      elem.prev.next := elem.next;
    else
      begin
        head := elem.next;
        head.prev := NIL;
      } brišemo glavo
    end

    if elem.next<>NIL then
      elem.next.prev := elem.prev
    else
      begin
        tail := elem.prev;
        tail.next := NIL;
      } brišemo rep
    end
  end
delete elem;
end
```

Izpis seznama

- Od glave proti repu
- Od repa proti glavi
- Podobno iskanju

```
function IZPISI_GLAVA_DO_REP(head)
begin
    current := head;
    while current<>NIL do
        izpisi current.key;
        current := current.next;
    end
end
```

- Alternativa: rekurziven izpis (tudi iskanje)

Zahteve naloge

- **Implementirajte dvojno-povezan seznam**, vse funkcije in aplikacijo za delo z njim.
- Implementirajte tudi funkcije za merjenje hitrosti seznama in polja (opcija 8 v meniju).
 - Merite hitrost, primerjajte s poljem in zapišite v poročilo -> več na naslednjih prosojnicah.
- Po vsaki akciji od 1 do 8 se naj ponovno prikaže glavni meni.
- Obravnavajte robne primere:
 - Aplikacija se ne sme sesuti, ne sme podajati lažnih informacij. Obravnava in javljanje napak: iskanje v praznem seznamu, brisanje neobstoječega podatka...
- Izpis ne sme ničesar spreminjati!

Dvojno povezan seznam – izbira:

- 1) Iskanje podatka
- 2) Vnos podatka v glavo
- 3) Vnos podatka za elementom
- 4) Vnos podatka za repom
- 5) Brisanje podatka
- 6) Izpis seznama od glave proti repu
- 7) Izpis seznama od repa proti glavi
- 8) Testiraj hitrost
- 9) Konec

Izbira:

Zahteve naloge

Operacije:

- 1) Uporabnik vnese vrednost, ki jo želi poiskati. Program izpiše, ali vrednost že obstaja.
- 2) Uporabnik vnese vrednost za vnos.
- 3) Uporabnik vnese dve števili:
 - 1) vrednost za vnos,
 - 2) vrednost (ključ), za katerim elementom želi vnesti nov element (izvede se procedura ISKANJE).
- 4) Uporabnik vnese vrednost za vnos.
- 5) Uporabnik vnese vrednost elementa za brisanje (ključ):
 - 1) izvede se procedura ISKANJE;
 - 2) izbriše se prva najdena vrednost.
- 6) in 7) Izpišite ključe (vsebinsko) seznama.

Dvojno povezan seznam – izbira:

- 1) Iskanje podatka
- 2) Vnos podatka v glavo
- 3) Vnos podatka za elementom
- 4) Vnos podatka za repom
- 5) Brisanje podatka
- 6) Izpis seznama od glave proti repu
- 7) Izpis seznama od repa proti glavi
- 8) Testiraj hitrost
- 9) Konec

Izbira:

Implementirati je potrebno funkcije *NAJDI*, *VSTAVI_ZA*, *VSTAVI_V_GLAVO*, *BRISÍ*, *IZPISI_GLAVA_DO_REP*, *IZPISI_REP_DO_GLAVA*. Uporabnik bo lahko klical funkcije *NAJDI*, *VSTAVI_V_GLAVO*, *VSTAVI_ZA* in *BRISÍ* neposredno preko menija, medtem, ko bo funkcijo *NAJDI* klical posredno tudi pri vstavljanju novega elementa v seznam in pri brisanju. Ko se program zažene, se mora izpisati meni na sliki, nato pa mora program čakati na vpis posamezne izbire.

Pri izbiri *Iskanje podatka* uporabnik vnese število, ki ga želi poiskati. Program izpiše ali element obstaja. Pri izbiri *Vnos podatka v glavo* se prebere eno samo število, ki vpišemo v glavo seznama. Pri izbiri *Vnos podatka za elementom*, uporabnik vpiše dve števili. Najprej število, za katerim bi rad vpisal novo vrednost, nato pa še vrednost elementa, ki bi ga želel dodati. S funkcijo *Vnos podatka za repom* od uporabnika zahtevamo število, ki dodamo na konec seznama. S funkcijo *NAJDI* je potrebno poiskati element, ki vsebuje to število. Glede na izpis 1 se iskanje ustavi pri prvem najdenem elementu. Funkcija *NAJDI* nam tako vrne kazalec na ta element, nakar kličemo še funkcijo *VSTAVI_ZA*, v katero vstavimo ta kazalec kot parameter. V kolikor število, za katerim bi želeli dodati nov element, v seznamu ne obstaja, mora program javiti napako. Enako mora javiti napako, če želimo pri menijski postavki *Brisanje podatka* izbrisati podatek, ki ga v seznamu ni. Ob izbiri menijskih postavk 6 in 7 je potrebno izpisati vsebino dvojno povezanega seznama. Program se konča, ko uporabnik izbere menijsko postavko *Konec*.

Dvojno povezan seznam – izbira:

- 1) Iskanje podatka
- 2) Vnos podatka v glavo
- 3) Vnos podatka za elementom
- 4) Vnos podatka za repom
- 5) Brisanje podatka
- 6) Izpis seznama od glave proti repu
- 7) Izpis seznama od repa proti glavi
- 8) Testiraj hitrost
- 9) Konec

Izbira:

Testiranje hitrosti seznama in polja

- Opcija 8) v meniju!
- Uporabnika najprej vprašajte za število elementov (N) in potem:
 - 1) Izvedite vstavljanje N ($1 \rightarrow N$) elementov v glavo seznama.
 - 2) Izračunajte vsoto vseh ključev iz seznama.
 - 3) Izvedite vstavljanje N ($1 \rightarrow N$) ključev/vrednosti na prvo mesto v polju (polje za vsako vstavljeno vrednost pomaknite za eno mesto v desno) -
> končni rezultat: $[N, N-1, \dots, 1]$
 - 4) Izračunajte vsoto vseh vrednosti iz polja.
 - 5) Izvedite vstavljanje N ($1 \rightarrow N$) vrednosti na konec polja \rightarrow končni rezultat $[1, 2, \dots, N]$.
- Po vsaki operaciji (1-5) izpišite čas, ki ga je operacija potrebovala.
- Pri opciji 8 je dovoljeno uporabiti seznam, vgrajen v C++:
<http://en.cppreference.com/w/cpp/container/list> .

1) vstavljanje v glavo seznama

```
POČISTI_SEZNAM();  
for i:=1 to N do  
begin  
    e=USTVARI_ELEMENT();  
    e.key=i;  
    VSTAVI_V_GLAVO(glava,rep,e);  
end
```

2) vsota

```
function VSOTA_GLAVA_DO_REP(head)  
    begin  
        vsota := 0  
        current := head;  
        while current<>NIL do  
            vsota := vsota + current.key;  
            current := current.next;  
        end  
        izpisi(vsota)  
    end
```

3) vstavljanje na prvo mesto v polju

```
polje:=ustvari novo polje dolžine N;  
for i:=1 to N do  
begin  
    PREMAKNI_VSE_VREDNOSTI_DESNO(polje)  
    polje[1]:=i;  
end
```

4) vsota

```
long long vsota=IZRACUNAJ_  
    VSOTO_VSEH_ELEMENTOV(polje);
```

5) vstavljanje na konec polja

```
polje:=ustvari novo polje dolžine N;  
for i:=1 to N do  
    polje[i]:=i+1;
```

Testiranje hitrosti seznama in polja

- V tekstovno datoteko (.txt), ki jo tudi oddate na eštudij, zapišite:
 - Skupen čas vstavljanja 100000 elementov (1 do 100000) v glavo seznama
 - Skupen čas vstavljanja 100000 vrednosti (1 do 100000) na prvo mesto v polje
 - Skupen čas vstavljanja 100000 vrednosti (1 do 100000) na konec polja
 - Skupen čas izračuna vsote 100000 elementov (ključev) iz seznama
 - Skupen čas izračuna vsote 100000 vrednosti iz polja
 - Vrednost vsote bi morala biti enaka kot pri seznamu (5000050000)
 - Uporabite long long: 64-bitni podatkovni tip za cela števila
 - Ugotovitve
 - Katera podatkovna struktura je primernejša (hitrejša) za posamezen scenarij (vstavljanje, premikanje skozi vse vrednosti). Če kakšna operacija traja premalo/preveč časa, lahko testiranje izvedete z večjim/manjšim številom elementov.
- Program prevedite kot »**release/izdaja**« in ne kot »debug/razhroščevanje«!

Merjenje časa izvajanja

C++

```
#include <time.h>
...
clock_t start = clock();
dolg_algoritem();
clock_t finish = clock();
double duration = (double)(finish - start)/CLOCKS_PER_SEC;
...
```

C++11

Boljši pristop
(prevajalniki od
leta 2011 naprej)

```
#include <chrono>
int main(int argc, char *argv[]){
...
auto start=std::chrono::steady_clock::now();
dolg_algoritem();
auto end=std::chrono::steady_clock::now();
std::cout << "Čas trajanja: " <<
    std::chrono::duration_cast<std::chrono::microseconds>
    (end - start).count() <<
    "μs."<<std::endl;
```

lahko uporabite tudi
milliseconds

Merjenje časa - Java

```
long start = System.currentTimeMillis();  
// ...  
long finish = System.currentTimeMillis();  
long timeElapsed = finish - start;
```

- Vrednost naloge:
 - 4 točke
 - Vstavljanje: 1
 - Iskanje: 0,5
 - Izpis: 0,5
 - Brisanje: 1
 - Testiranje hitrosti (koda + rezultati): 1 točka